

Zelený symbol Vánoc – jmelí

seriál
**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Kdo by je neznal? Jmelí bílé (*Viscum album*) dnes patří k neodmyslitelným symbolům Vánoc. Jmelí bylo odpradáвна opředeno pověstmi, obdařeno kouzelnou mocí a uctíváno jako posvátná rostlina. U lidí jmelí vzbuzovalo podiv a úctu tím, že se objevovalo neznámo odkud v korunách stromů a

ani v zimě neztrácelo zelené listy. Většina z nás však vidí jmelí až na předvánočních stáncích. Můžeme si je ale natrhat i sami. A kde je najdeme? Roste roztroušeně jako parazit na listnatých stromech, jedlích i borovicích. Nejhezčí jmelí se širokými listy roste na lípách a dalších listnácích, kdežto úzkolisté pochází většinou z jedlí. Keříky jmelí jsou velmi křehké, proto musí být se stromů sundávány opatrně.

Začátkem března rozkvétá jmelí drobnými zelenavě žlutými kvítky. V prosinci se objevují plody – bělavé bobule připomínající perly. Obsahují velmi lepkavou dužninu s jediným semenem. Lepkává semena roznašejí ptáci zobáky nebo nestrávená trusem. Semeno na jaře vyklíčí, kořínek se zavrtá do štěrbin v kůře a rostlinka pomalu roste. Jmelí vlastně zakoření do větve cizího stromu a odní-

má z nich vodu s rozpuštěnými minerálními látkami. Každoročně vyroste na jmelí jediná konečná vidlice s párem listů. Snadno se podle jejich počtu určí věk celého keříku. Na starých stromech bývá někdy jmelí až padesátileté.

Jmelí je však zároveň velmi významnou léčivou bylinou. Jako lék příznivě ovlivňuje krevní oběh a roztaživost cév, snižuje krevní tlak a uklidňuje křeče nervového původu, slouží i jako

přírodní kráslicí prostředek zušlechťující pleť.

„Kdo se pod jmelím políbí, druhému se zaslíbí,“ tvrdí přísloví z Moravy. Za každý polibek se utrhne jedna bílá bobulka.

Poslední

se nechá až do příštích Vánoc. To má být zárukou, že z domu neodejde láska.

Větvička jmelí většinou u nikoho doma o Vánocích nechybí. Čím více bude na jmelí bílých bobulek připomínajících perly, tím více štěstí vás v novém roce čeká! Má prý moc zahrnout dobrem všechny, kdo pod ní projdou.

A pamatujte, pravé štěstí přinese pouze zelené jmelí, které dostaneme zdarma. Štěstí si totiž nelze koupit.

Autor: Jana Tkačiková, botanik Přírodovědného oddělení Muzea regionu Valašsko, Valašské Meziříčí

